

Sygn. akt III AUz 62/13

POSTANOWIENIE

Dnia 14 maja 2013 r.

Sąd Apelacyjny – III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Gdańsku

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSA Iwona Krzeczowska-Lasoń (spr.)

Sędziowie: SA Grażyna Czyżak

SO del. Alicja Podlewska

po rozpoznaniu w dniu 14 maja 2013 r. w Gdańsku na posiedzeniu niejawnym

w sprawie (...) sp. z o.o. spółki komandytowej z siedzibą w B.

przy udziale zainteresowanych: D. R., G. S., G. M., B. K. oraz E. L.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

o składki

zażalenia (...) sp. z o.o. spółki komandytowej z siedzibą
w B.

na postanowienie Sądu Okręgowego w Bydgoszczy - VI Wydziału Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 4 grudnia 2012 r., sygn. akt VI U 231/10

postanawia:

1. sprostować niedokładność w rubrum postanowienia Sądu Okręgowego
w Bydgoszczy - VI Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 4 grudnia
2012 r., sygn. akt VI U 231/10 w ten sposób, że po oznaczeniu wnioskodawczyni wpisać „przy udziale
zainteresowanych: D. R., G. S., G. M., B. K. oraz E. L.” oraz w sentencji tego postanowienia w ten sposób, że w miejsce
oznaczenia zainteresowanej (...) wpisać (...).

2. oddalić zażalenie.

Sygn. akt III AUz 62/13

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 4 grudnia 2012 r., sygn. akt VI U 231/10 Sąd Okręgowy w Bydgoszczy - VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych odrzucił apelację (...) sp. z o.o. spółki komandytowej z siedzibą w B. w sprawie z udziałem zainteresowanych G. S., G. M., B. K. oraz E. L. od wyroku tego Sądu z dnia 12 września 2012 r. Wnioskodawczyni pomimo wezwania do usunięcia braków formalnych apelacji wniosła opłatę sądową w kwocie 30 zł odnośnie wszystkich zainteresowanych.

Zażalenie na powyższe postanowienie wywiodła (...) sp. z o.o. spółka komandytowa z siedzibą w B. wnosząc o jego uchylenie

i nadanie sprawie dalszego biegu.

W uzasadnieniu zażalenia skarżąca wskazała, że zaskarżone postanowienie narusza art. 36 ustawy o kosztach w sprawach cywilnych w zw. z art. 370 k.p.c. Zgodnie z art. 36 ustawy o kosztach w sprawach cywilnych, od apelacji jako pisma procesowego w sprawie z zakresu ubezpieczeń społecznych pobiera się opłatę podstawową w kwocie 30 zł. Taka opłata w znakach sądowych została uiszczona od apelacji w sprawie akt VI U 231/10. Bezspornym zaś jest, że Sąd I instancji w tej sprawie połączył do wspólnego rozpoznania odwołania od 5 decyzji ZUS Oddział w B.i wspólnie je rozstrzygnął jednym wyrokiem z dnia 12 września 2009 r., co jednak, zdaniem skarżącej, nie miało wpływu na wysokość opłaty. W tej sytuacji apelująca, kierując się zasadą: jedno pismo = jedna opłata, dokonała właściwej opłaty w kwocie 30 zł od wywiezionej apelacji (art. 36 cyt. ustawy).

W ocenie skarżącej, wezwanie Sądu Okręgowego do uzupełnienia braków formalnych poprzez uiszczenie dodatkowej opłaty w kwocie 120 zł było nieuzasadnione, a co za tym idzie, równie nieuzasadnione było odrzucenie apelacji. Stanowisko takie znajduje oparcie w judykaturze Sądu Okręgowego w Bydgoszczy oraz Sądu Apelacyjnego w Gdańsku.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Zażalenie(...) spółki komandytowej z siedzibą w B.podlegało oddaleniu.

Przystępując do analizy zasadności wywiezonego przez skarżącą zażalenia, w pierwszej kolejności wskazać należy, że skarżąca wniosła odwołania:

- od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. z dnia 24 listopada 2009 r. dotyczącej podstawy wymiaru składek D. R. – sygn. akt VI U 231/10,
- od decyzji ww. organu rentowego z dnia 24 listopada 2009 r. dotyczącej podstawy wymiaru składek G. S. - sygn. akt VI U 232/10,
- od decyzji ww. organu rentowego z dnia 26 listopada 2009 r. dotyczącej podstawy wymiaru składek G. M. - sygn. akt VI U 233/10,
- od decyzji ww. organu rentowego z dnia 26 listopada 2009 r. dotyczącej podstawy wymiaru składek B. K. - sygn. akt VI U 234/10,
- od decyzji ww. organu rentowego z dnia 25 listopada 2009 r. dotyczącej podstawy wymiaru składek E. L. - sygn. akt VI U 235/10.

Sprawy o sygn. akt VI U 232/10 – VI U 235/10 zostały połączone ze sprawą o sygn. akt VI U 231/10 celem łącznego rozpoznania i prowadzone dalej pod sygn. akt VI U 231/10.

Wyrokiem z dnia 12 września 2012 r. Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Bydgoszczy oddalił odwołania (...) sp. z o.o. spółki komandytowej z siedzibą w B. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. z dnia 24, 25 i 26 listopada 2011 r. ustalających podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne, Fundusz Pracy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych oraz ubezpieczenie zdrowotne D. R., G. S., G. M., B. K. i E. L..

W dniu 10 października 2012 r. apelację od powyższego wyroku wywiodła (...) sp. z o.o. spółka komandytowa z siedzibą w B. zaskarżając go w całości i wnosząc o jego zmianę poprzez uwzględnienie wszystkich odwołań i zmianę zaskarżonych decyzji. Apelująca uiściła opłatę sądową w znakach sądowych na kwotę 30 zł.

Zarządzeniem Przewodniczącego Wydziału z dnia 15 października 2012 r. skarżąca została zobowiązana do uzupełnienia braków formalnych apelacji poprzez uiszczenie opłaty podstawowej od apelacji w kwocie 120 zł oraz wskazanie wartości przedmiotu zaskarżenia w terminie 7 dni pod rygorem odrzucenia apelacji. Zarządzenie to zostało doręczone wnioskodawczyni w dniu 22 października 2012 r.

W dniu 29 października 2012 r. skarżąca określiła wartość przedmiotu sporu na kwotę 23.661 zł i wskazała, że uiszczyła opłatę podstawową zgodnie z brzmieniem art. 35 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych.

Zarządzeniem Przewodniczącego Wydziału z dnia 6 listopada 2012 r. skarżąca została zobowiązana do usunięcia braków formalnych apelacji poprzez wskazanie, od której z połączonych spraw w celu ich łącznego rozpoznania i rozstrzygnięcia uiszczona została opłata sądowa od apelacji lub uiszczenia brakującej opłaty od apelacji w kwocie 120 zł odpowiadającej każdej z połączonych spraw – w terminie 7 dni – pod rygorem zaliczenia opłaty 30 zł na poczet sprawy

z udziałem zainteresowanej D. R. i odrzucenia apelacji

co do pozostałych spraw z udziałem zainteresowanych: G. S., G. M., B. K., E. L.. Przedmiotowe zarządzenie wnioskodawczyni otrzymała w dniu 14 listopada 2012 r. Opłata sądowa w kwocie 120 zł nie została uiszczona.

Na wstępie rozważań prawnych wskazać należy, że zgodnie z art. 36 ustawy

z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych

(t. j. Dz. U. z 2010 r., nr 90, poz. 594, ze zm., powoływanej dalej jako „u.k.s.c.”),

w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych i w sprawach odwołań rozpoznawanych przez sąd pracy i ubezpieczeń społecznych, od apelacji pobiera się opłatę podstawową w kwocie 30 zł. W myśl art. 4 ust. 1 zdanie pierwsze u.k.s.c. zasadą jest, że pismo wnoszone przez kilka osób podlega jednej opłacie. Jednak

w przypadku pisma procesowego składanego przez współuczestników formalnych obowiązkiem każdego z nich jest uiszczenie opłaty oddzielnie, stosownie do swojego roszczenia lub zobowiązania. Przepis ten wprost nie ma zastosowania do sytuacji procesowej skarżącej. Dotyczy on bowiem wniesienia jednego pisma przez kilka osób, a więc przykładowo jednej apelacji przez kilku współuczestników występujących po tej samej stronie procesowej.

W postępowaniu odrębnym w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych instytucja współuczestnictwa formalnego nie ma wprawdzie bezpośredniego zastosowania, niemniej jednak z art. 477¹¹ k.p.c. wynika uprawnienie osób, których praw i obowiązków dotyczy decyzja organu rentowego, do wniesienia odwołania

do sądu ubezpieczeń społecznych, niezależnie od określenia adresata decyzji,

a nawet pominięcia udziału tych osób w postępowaniu przed organem rentowym (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 2 grudnia 2009 r., I UK 189/09, LEX nr 577811).

W świetle art. 477¹¹ k.p.c. nie ulega więc wątpliwości, że stronami postępowania była jako wnioskodawczyni - (...) sp. z o.o. spółka komandytowa z siedzibą w B. (płatnik składek, jako inna osoba, której praw i obowiązków dotyczyła decyzja) oraz zainteresowane (D. R., G. S., G. M., B. K., E. L.). Zatem

po stronie wnioskodawczyni występuje tylko jeden podmiot, a więc nie mamy po tej stronie do czynienia ze współuczestnictwem procesowym (w szczególności formalnym). Współuczestnictwo formalne wynika z postanowień sądu, który kierując się względami ekonomiki procesowej, połączył do wspólnego rozpoznania (rozstrzygnięcia) kilka spraw, w których występują po stronie wnioskodawczyni

i pozwanej te same podmioty (art. 219 k.p.c.). Stosownie do art. 219 k.p.c., sąd może zarządzić połączenie kilku oddzielnych spraw toczących się przed nim w celu ich łącznego rozpoznania lub także rozstrzygnięcia, jeżeli są one ze sobą w związku lub mogły być objęte jednym pozwem. Zgodnie z ustalonym stanowiskiem orzecznictwa Sądu Najwyższego, połączenie spraw do jednoczesnego rozpoznania w trybie art. 219 k.p.c. ma jedynie techniczny charakter, nie oznacza powstania jednej nowej sprawy, a każda z połączonych spraw zachowuje samodzielność, wymagającą odrębnego rozstrzygnięcia. Wprawdzie sąd wydaje jeden wyrok, ale zawierający rozstrzygnięcia co do każdej z połączonych spraw z osobna, a zamieszczenie rozstrzygnięć w jednym wyroku (wyrok łączny) nie niweczy samodzielności połączonych spraw (zob. między innymi orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia

22 września 1967 r. I CR 158/67, OSNC 1968/6/105 i postanowienia Sądu Najwyższego z: 15 kwietnia 1997 r. I CKN 154/97 LEX nr 153214; 13 grudnia 1996 r. I PKN 43/96; 31 maja 2006 r. IV CZ 41/06; 6 października 2006 r. V CSK 206/06;

15 listopada 2007 r., II CSK 418/07 i I CSK 313/07- nie publ.).

W rozpoznawanej sprawie po stronie wnioskodawczyni występuje jeden podmiot, który wniósł apelację, a więc nie jest to pismo wniesione przez kilka osób. Opłacie podlega pismo procesowe, a więc apelacja (art. 3 ust. 2 pkt 2 i art. 36 u.k.s.c.). Jednakże w rozpoznawanej sprawie apelacja jako jedno pismo procesowe dotyczy w istocie pięciu różnych przedmiotów rozpoznania – decyzji dotyczącej podstawy wymiaru składek, które są połączone w jednej sprawie tylko w sposób formalny. Zaskarżenie orzeczenia, choćby było dokonane w jednym piśmie procesowym, jest w istocie wniesieniem kilku środków zaskarżenia wobec odrębnych rozstrzygnięć, formalnie tylko zamieszczonych w jednym orzeczeniu. Stąd też każdy z tak wniesionych (w jednym piśmie procesowym) środków odwoławczych powinien podlegać odrębnej opłacie. Użyte w art. 3 ust. 2 pkt 2 u.k.s.c. pojęcie „pismo” należy interpretować w funkcjonalnym znaczeniu tego słowa, a więc jako czynność procesową (środek odwoławczy) sporządzoną w formie pisma procesowego, nie zaś w znaczeniu technicznym (jednego dokumentu). Taka wykładnia prowadzi do wniosku, że jedno pismo w znaczeniu technicznym (dokument) może obejmować kilka czynności procesowych (środków odwoławczych) dokonanych w formie pisemnej.

W rozpoznawanej sprawie wnioskodawczyni określając granice zaskarżenia stwierdziła, że zaskarża wyrok Sądu Okręgowego w całości, co oznacza,

że zaskarżeniem objęty został wyrok rozstrzygający o pięciu odwołaniach od pięciu decyzji. Wnosząc apelację od orzeczenia Sądu pierwszej instancji w stosunku

do jednego pozwanego z udziałem zainteresowanych, skarżąca dokonała więc kilku pisemnych czynności procesowych (wniosła kilka pism w rozumieniu art. 3 ust.

1 u.k.s.c.), chociaż sporządziła tylko jeden dokument. Stosownie do treści art.

36 u.k.s.c., w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych pobiera się opłatę podstawową w kwocie 30 zł, między innymi, od apelacji. Z art. 10 tej ustawy wynika zaś, że opłatę należy uiścić przy wniesieniu pisma podlegającego takiej opłacie. Oznacza to, że należna opłata od apelacji wniesionej przez wnioskodawczynię przeciwko jednemu pozwanemu – ZUS Oddział w B. wynosi 150,00 zł.

Wątpliwości dotyczące nadania biegu wniesionemu pismu, w tym wątpliwości odnoszące się do uiszczenia opłat sądowych, powinny być procesowo rozwiązywane przez zastosowanie trybu uzupełniania braków pism procesowych, określonego

w art. 130 k.p.c., jedynie z tą modyfikacją, że w razie nieopłacenia (nienależytego opłacenia) środka odwoławczego lub środka zaskarżenia w terminie wskazanym

w tym przepisie powinno nastąpić jego odrzucenie - art. 370 k.p.c. (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 18 grudnia 2006 r., II PZ 60/06, OSNP 2008 nr 3-4, poz. 40, z dnia 25 sierpnia 2010 r., II UZ 15/10, LEX nr 661528).

Według zgodnego stanowiska piśmiennictwa i orzecznictwa, termin wyznaczony do usunięcia braku formalnego pisma jest niezachowany, jeżeli strona

w zakreślonym terminie w ogóle nie podjęła czynności uzupełniającej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 października 2007 r., IV CZ 73/07, niepubl.) lub wprowadziła ją podjęła, ale mimo to brak nie został w całości uzupełniony (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 15 maja 2008 r., I CZ 34/08, LEX nr 424407).

Sąd Okręgowy zasadnie uznał, że sprawie nie można było nadać biegu, gdyż nie było wystarczająco jednoznacznie określone, które z połączonych

do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia spraw dotyczy uiszczona opłata podstawowa i dlatego wezwał skarżącą do uiszczenia brakującej opłaty sądowej

w kwocie 120 zł (zarządzenie z dnia 15 października 2012 r.) pod rygorem odrzucenia apelacji. Skarżąca w odpowiedzi na to wezwanie wskazała, że uiściła opłatę podstawową zgodnie z brzmieniem art. 35 ustawy o kosztach sądowych

w sprawach cywilnych. Zatem uznać należało, że zrozumiała treść przedmiotowego zobowiązania, jednakże uważała odmiennie niż Sąd Okręgowy, że prawidłowo opłata sądowa wynosi 30 zł, a nie 150 zł. W związku z tym skarżąca została ponownie wezwana do wskazania, od której z połączonych spraw w celu ich łącznego rozpoznania i rozstrzygnięcia uiszczona została opłata sądowa od apelacji lub uiszczenia brakującej opłaty od apelacji w kwocie 120 zł odpowiadającej każdej

z połączonych spraw – w terminie 7 dni – pod rygorem zaliczenia opłaty 30 zł na poczet sprawy z udziałem zainteresowanej D. R. i odrzucenia apelacji

co do pozostałych spraw z udziałem zainteresowanych: G. S., G. M., B. K., E. L.. Opłata sądowa w kwocie 120 zł nie została uiszczona.

Skoro przedmiotowa sprawa dotyczyła rozpoznania odwołań od pięciu decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, to Sąd Okręgowy prawidłowo wezwał wnioskodawczynię do uiszczenia brakującej części opłaty w wysokości 120 zł, a następnie z powodu nieuiszczenia tej opłaty w terminie, na mocy art. 130

§ 1 k.p.c. w zw. z art. 370 k.p.c. odrzucił apelację w sprawie z udziałem zainteresowanych G. S., G. M., B. K. oraz E. L.. Sprawa o sygn. akt VI U 231/10 dotyczyła odwołania

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. z dnia

24 listopada 2009 r. dotyczącej podstawy wymiaru składek D. R. i była sprawą główną, z którą zostały połączone sprawy VI U 232/10 - VI U 235/10.

Odnosząc się natomiast do zażalenia wnioskodawcy, wskazać trzeba,

że nieprawidłowa praktyka sądów w zakresie niesprawdzania, czy opłata została uiszczona we właściwej wysokości w sprawach połączonych na mocy art. 219 k.p.c. nie może wpływać na zmianę orzeczenia w sprawie, w której sąd prawidłowo odrzucił apelację z powodu nieuiszczenia opłaty w całości.

Sąd Apelacyjny na podstawie art. 350 § 3 k.p.c. w punkcie pierwszym postanowienia sprostował niedokładność w rubrum zaskarżonego postanowienia

w ten sposób, że po oznaczeniu wnioskodawczyni wpisał „przy udziale zainteresowanych: D. R., G. S., G. M., B. K. oraz E. L.” oraz w sentencji tego postanowienia w ten sposób, że w miejsce oznaczenia zainteresowanej (...) wpisał (...).

Natomiast mając na uwadze poczynione ustalenia i rozważania, Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. Sąd Apelacyjny orzekł, jak w punkcie drugim sentencji postanowienia.